

Aan
de gemeenteraad

Datum 4 maart 2025
Zaaknummer 2025-0018424
Betreft Aangepast plan van aanpak herstel moestuinen in Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Strategie en Beleid - Milieu en Energie
Auteur: Nanette van Ameijde-Poortman
E-mail: n.van.ameijde-poortman@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Duco Hoogland
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college houdt de raad op de hoogte van de voortgang in het dossier Chemours. Gemeente Dordrecht heeft de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid gemandateerd voor de bodemtaken in Dordrecht.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In de raadsinformatiebrief van 2 juli jl. (zaaknummer 2024-0062611) heeft ons college u laten weten dat de colleges van burgemeester en wethouders van Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht hebben ingestemd met de start van pilotprojecten in Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden voor het herstel van moestuinen. Het gaat om de moestuinen die in het verleden verontreinigd zijn geraakt met PFOA. Het doel van het herstel is om de moestuinen weer geschikt te maken voor consumptief gebruik, wat betekent dat mensen veilig en zonder beperkingen zelf geteelde groenten en fruit uit hun moestuin kunnen eten.

In dezelfde raadsinformatiebrief is gemeld dat de colleges nog geen standpunt innemen over het plan van aanpak voor alle moestuinen in onze vier gemeenten. Eerst moet het plan van aanpak worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. De provincie is het bevoegd gezag is voor de aanpak van de pilotlocaties in Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht; Dordrecht is dat voor zichzelf. Daarom is het plan van aanpak door Chemours ter beoordeling voorgelegd aan de provincie én de gemeente Dordrecht als bevoegde gezagen. De provincie heeft eind 2024 onder een aantal aanvullende praktische voorwaarden ingestemd met de aanpak van de pilotlocaties. Dordrecht kent geen pilotproject. Daarom hoefde Dordrecht als bevoegd gezag niet in te stemmen met de start van de pilots. In de pilotfase worden overigens ook nog grondmonsters genomen in de vier gemeenten.

Nu heeft de provincie als bevoegd gezag voor Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht ook een besluit genomen over het totale plan van aanpak voor de moestuinen. De gemeente Dordrecht heeft dat als zelfstandig bevoegd gezag voor het grondgebied voor Dordrecht ook gedaan. In de aanloop naar deze beoordeling is nog veelvuldig overleg gevoerd met de indiener van het plan, Chemours.

Wat is de te delen informatie?

Uitkomst beoordeling door bevoegde gezagen provincie Zuid-Holland en gemeente Dordrecht

Beide bevoegde gezagen hebben het plan van aanpak beoordeeld. Dit is namens hen gedaan door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Samen met de indiener van het plan van aanpak zijn alle voorgestelde maatregelen doorgenomen. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het plan van aanpak. Het zijn vooral taalkundige en technische aanpassingen; het doel van de aanpak is overeind gebleven: moestuinen weer geschikt maken voor consumptief gebruik, wat betekent dat mensen veilig en zonder beperkingen zelf geteelde groenten en fruit uit hun moestuin kunnen eten. Ook de te nemen maatregelen om dit doel te bereiken blijven gehandhaafd, zij het met wat meer verduidelijking. De beoordeling heeft plaatsgevonden in afstemming met de beleidsadviseurs van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Dordrecht.

De belangrijkste veranderingen zijn:

1. De term "sanering" is vervangen door "herstelmaatregelen". Bij saneren wordt uitgegaan van het wegnemen van de totale verontreiniging. De herstelmaatregelen zijn gericht op het veilig en onbeperkt kunnen eten uit eigen tuin. De herstelmaatregelen zorgen ervoor dat de teellaag weer geschikt is voor dat doel. De basis voor de maatregelen zijn de gezondheidkundige grenswaarden van RIVM.
2. Er wordt in de aanpak niet alleen meer uitgegaan van zones met bijbehorende vervuilingsgraden van PFOA maar van daadwerkelijk gemeten concentraties PFOA in de tuinen. Deze zijn bepalend voor de aanpak van de tuin. De zonering is alleen een hulpmiddel bij uitvoering van het project.
3. Waar in het eerste plan van aanpak werd uitgegaan van verschillende diktes van de nieuwe teellaag in de moestuinen (50 cm dan wel 30 cm), is nu in het plan van aanpak opgenomen dat in principe in alle moestuinen een nieuwe teellaag komt van 50 cm. Als dat door specifieke omstandigheden (denk aan een hoge grondwaterstand) niet mogelijk is en/of dat met de eigenaar wordt overeengekomen, dan wordt voorzien in een nieuwe teellaag van 30 cm. In zo'n geval wordt dan wel een zogenaamd signaalgaas aangebracht onder die nieuwe teellaag. Dat zorgt ervoor de nieuw opgebrachte grond zich niet vermengt met de ondergrond. Overigens is de dikte van de teellaag de dikte ná zetting van de grond.
4. Waar het gaat om de afvoer van verontreinigde grond is nu in het plan van aanpak opgenomen dat deze uitsluitend opgeslagen en hergebruikt mag worden onder de juiste certificeringen. Er worden geen partijen grond samengevoegd zonder goedkeuring van bevoegde instanties. De vrijkomende grond wordt in een depot geplaatst, bemonsterd en op basis van de resultaten naar een passende locatie gebracht, in de regio of naar een verwerkingslocatie.
5. Wat niet in het oorspronkelijke plan van aanpak was opgenomen, en nu wel is een passage over onvoorziene omstandigheden. In gevallen waarin andere verontreinigingen, zoals asbest, worden aangetroffen, moet een apart plan worden opgesteld dat voldoet aan de huidige wettelijke verplichtingen en best practices.
6. Tot slot zijn passages opgenomen die voorzien in het informeren van de bevoegde gezagen over de voortgang en het registreren van de genomen maatregelen.

Met deze aanpassingen zijn de bevoegde gezagen van mening dat nu nog enkele aanwijzingen resteren. Deze hebben vooral betrekking op het goed vastleggen van afspraken die met eigenaren worden gemaakt voor en na de aanpak, de registratie van de aangepakte tuinen, en de rol van het bevoegd gezag bij verder onderzoek en de conclusies die daaruit volgen.

Kosten

Chemours betaalt de uitvoering, projectleiding en communicatie van en rond het herstel van de moestuinen. De uitvoering is in handen van de Stichting Moestuinherstel. De stichting wordt gefinancierd door Chemours.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Proces en communicatie

Als gemeenten zijn we nauw betrokken bij het proces dat de provincie heeft doorlopen om te komen tot de instemming met de start van de pilots en bij de beoordeling van het totale plan van aanpak. De communicatie over de aanpak en uitvoering van de pilotlocaties wordt verzorgd door het onafhankelijke projectbureau Moestuinherstel (zie website [Moestuinherstel.nl](https://moestuinherstel.nl)). Het projectbureau verzorgt de uitvoering in nauw overleg met de betrokken moestuinders. De eerste pilot start binnenkort in Sliedrecht; daarna volgen de pilotlocaties in Papendrecht en Molenlanden.

Met de praktische ervaringen uit de pilotlocaties wordt daarna de uitvoering van de moestuinen in de gemeenten Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht vormgegeven.

Het aangepaste plan van aanpak is als bijlage toegevoegd. Ook kunt u het binnenkort vinden op de website [Moestuinherstel.nl](https://moestuinherstel.nl).

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Chemours draagt alle kosten van het herstel van de moestuinen. Ook de stichting Moestuinherstel, die de werkzaamheden uitvoert, wordt door Chemours gefinancierd.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Start pilots aanpak moestuinen](#) - raadsinformatiebrief 24-09-2024.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

M.D. Burggraaf
loco-burgemeester